

CONTACT
JAARGANG 66
JUNI 2016
NR 2

contact

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

02:00 Redactioneel Tijd
03:00 Meditatie Tijdloos
04:00 Relaties Ik heb de tijd
06:00 Gezondheid Uw biologische klok
09:00 Voedsel voor de geest Rozengeur en maneschijn
10:00 Dialoog Het hele evangelie
12:00 Verdieping Tijd vanuit bijbels perspectief
14:00 Interview Drummen in Gods ritme
16:00 Bijbels gezien Hoe laat is het?
18:00 Groen! Manus x machina
19:00 Tenslotte Tijd genoeg
20:00 ESDA Contactgegevens

TIJD

tijd vanuit bijbels perspectief

12:00

verdieping

'Het verleden is een vreemd land, ze doen dingen anders daar.' Met dit zeer bekende citaat introduceerde L.P. Hartley het idee dat er een substantieel verschil is tussen ons en mensen uit het verleden. Misschien vindt u deze gedachte erg vanzelfsprekend, maar dat is niet altijd het geval geweest. De Bijbel speelt zich af in een ver verleden en dingen waren toen heel erg anders.

Voor de moderne mens is tijd een lineair gebeuren. Het verleden blijft het verleden, vandaag wordt vanzelf verleden, en ook de toekomst zal een keer voorbij zijn. We wandelen in één richting door de tijd. Het verleden zal nooit toekomst worden – tenzij wij een manier vinden om in de tijd te reizen – en de toekomst heeft nog niet plaatsgevonden.

Antieke tijd

In de tijd van de Bijbel was dat heel anders. De mensen hadden toen een cyclisch beeld van de tijd. U kunt het zich het beste zo voorstellen: tijd was een wiel, en met een zekere regelmaat zat je weer op dezelfde plek. De mensen van toen dachten dat het verleden weer zou

gebeuren en dat de toekomst al eerder gebeurd was. Dingen zouden zich misschien niet in hun leven herhalen, maar op een gegeven moment wel. Uiteindelijk ligt het toch iets ingewikkelder, want tijd is niet één wiel, maar tientallen wielen. Van kleine wielen als de dag, week of maand, tot grotere zoals seizoenen, generaties en tijdperken.

Tijdswielen

Deze tijdswielen komt u op veel plekken tegen in de Bijbel. Misschien is het goed om er een paar te noemen, zodat u er een gevoel voor kunt krijgen. In Genesis 8:22 staat: 'Voortaan zal er altijd een tijd zijn om te zaaien en een tijd om te maaien. Er zal altijd kou zijn en

Anton Jankovoy/Shutterstock.com

7 God is eeuwigdurend

hitte, zomer en winter, dag en nacht. Nooit houdt dat op, zo lang de aarde bestaat.' Hier ziet u de nadruk op verschillende steeds herhalende tijden: zaaien en oogsten, zomer en winter, dag en nacht. Prediker 1:4–9 is een ander goed voorbeeld: 'Generaties gaan, generaties komen, maar de aarde blijft altijd bestaan. De zon komt op, de zon gaat onder, en altijd snelt ze naar de plaats waar ze weer op zal gaan. De wind waait naar het zuiden, dan draait hij naar het noorden. Hij draait en waait en draait, en al draaiend waait de wind weer terug. ... Wat er was, zal er altijd weer zijn, wat er is gedaan, zal altijd weer worden gedaan. Er is niets nieuws onder de zon.' Hier zien we een paar dezelfde en een paar andere cirkels: generaties, dag en nacht en het draaien van de wind. Wat hier duidelijker is dan in Genesis, is de nadruk op het feit dat dingen zich ook echt herhalen. De dingen die er vroeger waren, zullen er weer zijn. Er is niets nieuws, want alles herhaalt zich.

Heilsgeschiedenis

Toch staat de Bijbel een beetje haaks op dit begrip van tijd. Want de Bijbel heeft wel degelijk een idee van voortschrijdende en niet-herhalende tijd. Geen oneindig en niet te stuiten getik zoals onze maatschappij zich 'tijd' voorstelt, maar een aantal onweerstaanbare 'tijden' die God instelde als eeuwigdurende momenten. Deze tijden vertellen ons de geschiedenis van God en de mensheid, de heilsgeschiedenis.

In het begin schiep God de wereld. Logisch gezien moet daarvóór tijd zijn geweest, maar voor de heilsgeschiedenis was dat hét begin. Later liet God de wereld overstromen met de zondvloed. Een eenmalige gebeurtenis, waarna God met de mensheid afsprak dat hij de wereld nooit weer zou vernietigen met een vloed. God riep Abraham en stichtte zijn volk Israël. Dit zijn een aantal vaste punten in de tijd, die niet herhaald zouden worden. Vaste tijden waarop God zijn bedoelingen met de wereld en de mensheid maakte.

Buiten de tijd

Het idee dat tijd een soort wiel is, past ook mooi bij dingen die buiten de tijd staan. Als wij woorden als 'eeuwig' of 'eeuwigdurend' in de Bijbel tegenkomen, dan praten we over dingen die buiten de tijd staan. Sowieso is dat God, maar niet alléén. De heuvels worden ook eeuwig genoemd, omdat zij geen deel nemen aan het rondgaan van tijd. Maar vooral het leven en het levenseinde vallen in deze categorie. Vanuit de waarneming van het individu is er geen tijd meer na de dood, daarom treed je bij de dood als het ware buiten het tijds wiel. Dingen die tot de dood duren, worden vaak eeuwig genoemd. Het spreekt voor zich dat deze eeuwigdurende dingen niet eeuwig duren vanuit ons tijdsbeeld. Dat kan regelmatig leiden tot verwarring en onjuiste theologie. Daarom is het belangrijk om het begrip 'eeuwig' in het bijbelse tijdsbeeld te interpreteren, niet in ons eigen tijdsbeeld. Het verleden blijft immers een vreemd land.

Einde van de tijd

De Bijbel spreekt ook over een einde van de tijd. Dat er een laatste, doorslaggevende tijd komt, die een einde maakt aan dit tijdperk. Er begint dan een tweede tijdperk, dat de Bijbel vaak het koninkrijk van God noemt of Gods nieuwe wereld. Het verwarrende is dat dit nieuwe tijdperk al begonnen is in het leven van Jezus. Sinds Jezus' leven en dood leven we in een overgangperiode, de eindtijd. Daarin overlapt het tijdperk van deze wereld van zonde, dood en verdriet met het tijdperk van Gods koninkrijk. Zo leven christenen op dit moment met één been in het hier-en-nu en met het andere in de toekomst. Samen kijken alle christenen uit naar Jezus' wederkomst: het moment waarop hij voor eens en altijd Gods eeuwigdurende koninkrijk van vrede en gerechtigheid inluidt.

13:00

verdieping